

ЗАДАЧА 4

зимски семестар 2024-25

РАМИ

Надлоготот наклон на рамките треба да биде колку е можно помал. Тој може да се движи во распонот од 1:20 (5%) до 1:12 (8,33%). (Сл. 03.11)



Должината на рамките во зависност од наклонот треба да биде ограничена. Кај рамките со надлоген наклон од 1:20, максималната (споредната) должина може да изнесува најмногу 15 м, за наклон од 1:15 може да изнесува најмногу 12 м, додека за наклон од 1:12, може да изнесува најмногу 9 м. По оваа должина задолжително е предвидување на одморалните кои има должина од најмалку 150 см, односно оптимална должина од 180 см.

ТРОТОАРИ И ПАТЕКИ

Тротоарите и патеките треба да имаат минимална ширина од 150 см. Со оваа ширина се обезбедува и потребниот простор за свртување. Оваа ширина треба да се третира како "слободна ширина" во која не смеа да се поставуваат објекти што го попречуваат движењето. (Сл. 04.01) Дополну при реконструкција на постојат патека мора да се појави дел кој е со помала слободна ширина, така не смеа да биде помала од 90 см. Треба да постои стремеж овие делови да бидат што е можно поретки, а потребно е да се предвидат и места за разминување со минимална ширина од 150 см, а погодно 180 см, и должина од најмалку 180 см.



Сл. 04.01 Места за разминување

Надлоготот наклон на тротоарите и патеките не треба да биде поголем од 5% (1:20). Тротоарите кои се изведени паралелно со коловозот на терен кој има надлоген наклон поголем од 5% (во одредени случаи и над 8,33%), имаат карактер на рамка и треба да бидат изведени во согласност со условите кои важат за изградба на рамки. Ова значи дека во профилот на тротоарот или во одреден отворен простор треба да се обезбедат алтернативни патеки кои ќе обезбедат непречено движење на корисниците со посебни потреби.

Заради лагодно користење на тротоарите и патеките нивниот напрегнат наклон треба да изнесува најмногу 2% (1:50). Дополну на патеката, нормално на правецот на движење, се поставуваат столчиња за спречување на движењето на возила по пешачката површина, соодветното растојание помеѓу столчињата треба да биде 90 см.

Во рамките на отворените простор, односно во локацијата која му претича на еден објект, треба да се предвиди најмалку една пристапна патека која минува пристапен простор и правена со местата на кои е подготвена постојат на даден транспорт, со паринг-простор и со простор предвиден за застанување на коњи и минибуси и која доведува до пристапен влез на објектот или до места предвидени за одржување на одредени вид активности.

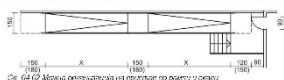
Во секоја локација најмалку една пристапна патека треба да ги поврзува мугибните сите пристапни објекти и отворени простори. Пристапната патека треба во ниту една точка мора да конвектира со патеката што ја употребуваат останатите корисници.

РАМИ

Минималната ширина на рамките, во согласност со нашите стандарди за уредување на просторот, изнесува 130 см. Во случаи кога се изведуваат покривни рампи за совладување на нивни височини и во услови на малолена фреквенција на користење без потреба од разминување, минималната слободна ширина на рамката за движење на една колесна изнесува 90 см. Слободната ширина на рамката за доследно движење на лица во инвалиди треба да изнесува 185 см, а оптимална ширина е 180 см.

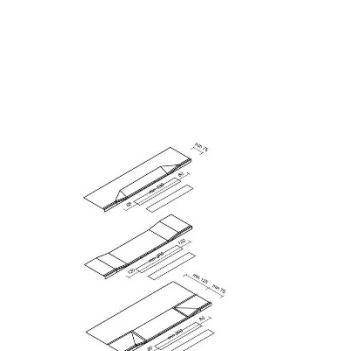
Надлоготот наклон на рамката треба да се движи во распонот помеѓу 1:20 и 1:12, но сепак треба да се користат решенија кои обезбедуваат совладување на висинската разлика со најмал надлоген наклон. Само во извонредни случаи, при изградба на рампи кај постојат објекти и за мали должини на рамките од најмногу 150 см, може да се дозволи надлоген наклон од 1:10 или 10%.

Заради нормално користење на рамките немаат напрегнат наклон не смеа да биде поголем од 2%. За погодно користење на рамките по одредена должина во зависност од нејзиниот надлоген наклон треба да се предвиди одморалните. (е Сл. 03.11) Одморалната треба да бидат широки најмалку колку што е шароината на рамката и да имаат должина од најмалку 150 см. Простор со овие димензии треба да се обезбеди и на почетокот и на крајот на рамката. Дополну на крајот на рамката постои одморалните со влезна врата која се отвора кон одморалното теша одморалните треба да изнесува најмалку 120 см (погодно 150 см) + шароината на вратата.

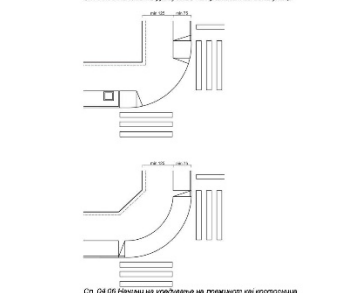


Сл. 04.02 Места за разминување на тротоарот по право и окрену

Различни стандарди определуваат различни должини на рамката помеѓу која треба да се појави одморалните. Тие, американските стандарди предвидуваат одморалните по соодветна висина од 75 см, додека во европскиот концепт на пристапност максималната висина која може да се соопшта без одморалните изнесува 50 см.

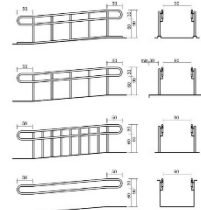


Сл. 04.03 Рампи на уредување на правецот за една улица



Сл. 04.04 Рампи на уредување на правецот кај тротоарите

Кај рамките и одморалните треба да се обезбеди странска заштита. Врзата заштита не е неопходна единствено кај рамките кои имаат должина од 180 см или соодветуват висината разлика од 15 см и кај рамките за премин од пешачки кон коловоз површина. Кај останатите рампи мора да се обезбеди странска заштита и тоа со работен и ограда, со паринг-мид, со ограда со вертикална заштита или со ограда со продолжена заштита. (Сл. 04.05) Странаи спротивно движење на лица со оштетен вид кои користат стап при движењето, најдобро е рамките да се изведуваат со паралелен работен или паралелен мид.



Сл. 04.05 Странска заштита на рамките

Висината на оградата според нашите стандарди треба да изнесува 90 см. Според ADA, висината треба да изнесува од 88 до 96 см, а според различни европски стандарди таа се движи од 90 (BSA) до 100 см (DIN). На оградата треба да се постави двоен рамофат со висина, според нашите стандарди, на горниот рамофат од 90 см, а на долниот од 90 см. Овие висини, исто така, варираат: 88-96 и 88 см (ADA), 50 и 70 см (BSA) и 100 и 75 см (DIN). По нивоу стандарди се препорачуваа долж рамофат висината да изнесува 90 см, а на местата на одморалните и на почетокот и на крајот на рамката таа да изнесува 100 см.

Оградата која се изведува кај рамките треба да има рамофат на двете страни од рамката. Рамофатите треба да бидат континуирани и да имаат кружен пресек со надолжни дијаметар од 25-30 мм. Рамофатот мора да е подготв за 50 см од почетокот и од крајот на рамката и најдобро е да дозволува со стапување на горниот и на долниот рамофат, при што местата на дозволување треба да бидат забележливи. Дополну висината е поставена на ниво, помеѓу ниво и мидот е потребно минимално растојание од 45 см. Рамофатот треба да е изработен од материјали толку на допир и со која која го разликува од заградата.

ПАРКИРАЊЕ

Во рамките на своите паркиралишта, во согласност со нашите стандарди, најмалку 3% од паркиралиштите места треба да се соодветуваат нивни вистиста од лица со посебни потреби. Дополну парингот има помалку од 20 паринг места теша треба да биде обезбедено едно паринг-место за лица со посебни потреби.

Во ADA стандардите одредуваат на потребите паринг-места за лица со посебни потреби се врши според дадената табела, со која потребниот број на паринг места е одреден според бројот на местата на паркиралиштите.

Вкупен број на места на паркиралиштите	Потребен минимален број на места за лица со посебни потреби
1 до 25	1
26 до 50	2
51 до 75	3
76 до 100	4
101 до 150	5
151 до 200	6
201 до 300	7
301 до 400	8
401 до 500	9
501 до 1000	2% од вкупниот број
1001 и повеќе	20 + 1 на секои 100 над 1000

Во однос на ADA стандардите, нашите стандарди утврдуваат помал број на потребни места за лица со посебни потреби кај паркиралишта за пешачки од 200 возила, а постојат број на потребни места за поголеми паркиралишта. Со оглед на тоа што кај нас е релевантно мал бројот на поголеми паркиралишта, при утврдувањето на потребните места кај помалите паркиралишта треба да се имаат предвид ADA стандардите.

Паринг-местата треба да бидат рамни со наклон во сите правци кој не е поголем од 2%. Овие паринг места треба да бидат планирани во непосредна близина на пристапен влез во објектот со кој треба да бидат поврзани со пристапна патека. Паринг-местата треба да бидат јавно обележани со меѓународниот знак за инвалидитет, како и со табела поставена пред паринг-местото.

Димензиите на паринг-местото за лица со посебни потреби е 350x550 см, односно стандардната ширина на паринг-местото од 250 см се зголемува за 100 см заради елемент пристап до возилото и обезбедување простор за потребите маневрирање при маневрирање и маневрирање од возилото. Дополну условите го дозволуваат тоа, може да се третираат и паринг-места со димензии од 375x600 см, што обезбедува лагодно маневрирање и свртување со колевка во рамките на самото паринг-место. Во одредени случаи може да се предвиди поповољно на овие дополнителни површини, односно две соседни паринг-места да користат исто широчини. Во овие случаи широчините може да изнесува и 150 см, што се обезбедува простор за свртување со колевка. (Сл. 04.07)

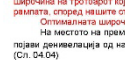
ПЕШАЧКИ ПРЕМИНИ

Пешачките премини претставуваат регулирани места на свртување на коловозот и на пешачкиот сообраќај преку престојанствена цел е зголемување на безбедноста во сообраќајот, односно на сите учесници во сообраќајот. Главната кај нас извршува дел од улогите во сообраќајот зашто просторите на пешачките премини не се соодветно решени за да можат да обезбедат непречено движење низ градоот протор на лицата со посебни потреби.

Премините се јавуваат во просторот на крстосанијата како премини на најмалку 100 см, должина од најмалку 75 см, а странските делови кои коловозот треба да имаат ширина од најмалку 80 см. Според ADA стандардите, странските делови треба да имаат наклон од 1:10. Слободната ширина на тротоарот која остава во непреченост притоа го изведуваат на рамката, според нашите стандарди, треба да биде најмалку 150 см.

Оптималната ширина на рамката на пешачки премини е 180 см. На местата на премини од пешачката површина кои коловозот може да се подготви денационација од најмногу 20 см со нивна завојување под агол од 30°.

(Сл. 04.04)



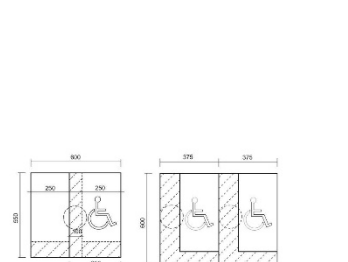
Сл. 04.04 Рампи на уредување на правецот во согласност со ММС У/А9.202



Сл. 04.04 Рампи на уредување на правецот во согласност со ММС У/А9.202

Кај пешачките премини треба да се изведе поповољно со елементи во контрастира боја и со плочи со тактилни индикатори кои ќе го олеснат движењето на лица со оштетен вид.

На следните слики се прикажани некои варијанти на решавање на премините кај една улица, која рамката се изведува во црната шароината на пешачкиот премин (Сл. 04.05) и во просторот на тротоарот, со дупчење или целосно оформување на рампа (Сл. 04.06).



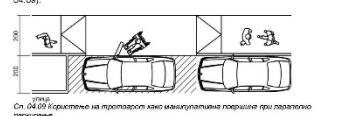
Сл. 04.07 Димензии и обилување на паринг-места за лица со посебни потреби

Како паринг-местата се поставени нормално на пристапната патека, со употреба на граници во просторот на паринг-местото треба да се спречи маневрирањето на дел од возилото во просторот на пристапната патека со што би се намалила нејзината слободна ширина.



Сл. 04.08 Димензии на паринг-места при паралелно поставување

Кај паралелното поставување треба да се предвиди дополнителен простор за маневрирање во рамките на паринг-местото. Вкупната ширина треба да изнесува 350 см, а должината 700 см. (Сл. 04.08) Дополну условите го дозволуваат тоа, должината должината ширина треба да се признава само кај пешачкиот простор, односно тротоарот, со поставење на доволна ширина за непречено движење. Дополну овај случај не е можно тогаш савиет тротоарот да користат како маневрирање површина на паринг-местото пом широк тротоар треба во целата должина на паринг-местото да биде со меѓународниот знак за инвалидитет и најмногу за 2 м постојека од нивната на коловозот. (Сл. 04.09)



Сл. 04.09 Користење на просторот помеѓу маневрирање површина при паралелно поставување

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 2

зимски семестар 2024-25

Задача 4.

ЕЛИМИНИРАЊЕ НА АРХИТЕКТОНСКИ БАРИЕРИ

Да се изврши реконструкција на прикажаната постојната состојба која ќе овозможи непречен пристап за лица со посебни потреби до објектот од пешачката површина пред објектот, паркингот и од пешачкиот премин.

Треба да се овозможи непречен пристап за сите корисници и кон пешачката патека помеѓу зеленилото и објектот.

За планираните зафати може да се користи дел од зелената површина како и да се изврши реконструкција на дел од скалите за влез во објектот.

Планираните зафати не треба да претставуваат пречка за движење на пешаците.

На цртежот да се обележат користените надолжни наклони и да се котираат сите новопредвидени зафати.

Вежбата се работи во размер $M = 1:100$ на A3 формат или на проширен A3 формат (29.7/42++)

